Zamknięcie obiegu: od odpadów do zasobów

Recykling jest warunkiem wstępnym stworzenia gospodarki o obiegu zamkniętym – zasoby i materiały mogą zostać poddane recyklingowi, wprowadzone z powrotem do gospodarki i ponownie wykorzystane. To, co niegdyś uznawano za odpad, może stać się cennym zasobem. Aby wykorzystać potencjał tych tzw. surowców wtórnych, konieczne jest usunięcie istniejących barier w handlu, poprawa praktyk w gospodarce odpadami oraz zagwarantowanie wysokich norm jakości. Tylko wtedy przemysł będzie w stanie w pełni wykorzystywać surowce wtórne oraz zapewniać ich bezpieczne dostawy.

Odzyskiwanie i recykling materiałów

W gospodarce o obiegu zamkniętym materiały pochodzące z produktów pod koniec ich cyklu życia powinny zostać odzyskane poprzez demontaż i recykling. Ponowne wprowadzenie tych materiałów na początkowym etapie cyklu życia produktu ogranicza ich wpływ na środowisko oraz zmniejsza koszty produkcji. Proponujemy szereg narzędzi służących do propagowania i wspierania tego procesu.

Handel surowcami wtórnymi

Jeśli chodzi o materiały odzyskiwane i odpady, rynek i jednolity rynek UE są nadal słabo rozwinięte. Podczas gdy duże przedsiębiorstwa odprzedają 45 proc. swoich odpadów, w przypadku MŚP odsetek ten wynosi zaledwie 25 proc. Chcemy stworzyć wspólne normy i narzędzia rynkowe w celu poprawy tej sytuacji.

Główne wnioski Komisji

- **NORMY JAKOŚCI** – brak odpowiednich narzędzi do zapewnienia jakości surowców wtórnych stanowi barierę w ich wykorzystywaniu w gospodarce UE. Wspólne normy są niezbędne do budowania i wspierania handlu. W stosownych przypadkach Komisja opracuje takie normy.
- **WSPÓLNE ZASADY DOTYCZĄCE NAWOZÓW** – odmienne zasady i normy utrudniają produkcję nawozów organicznych i nawozów wykorzystujących odpady, takie jak odpady żywnościowe, osady ściekowe czy obornik. Komisja dokona przeglądu rozporządzenia UE w sprawie nawozów, co pomoże rozwinąć unijny rynek naturalnych składników odżywczych przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa i jakości nawozów w UE.
- **PONOWNE WYKORZYSTANIE WODY** – ponowne wykorzystanie oczyszczonych ścieków jest obiecującą, lecz wciąż niedostatecznie wykorzystywaną w Europie opcją. Taki proces może złagodzić presję na zasoby naturalne, które już są niewielkie, a ponowne wykorzystanie wody w rolnictwie przyczynia się również do recyklingu substancji odżywczych. Komisja podejmie szereg działań, aby zachęcać do ponownego wykorzystywania oczyszczonych ścieków poprzez m.in. opracowanie przepisów dotyczących minimalnych wymagań w zakresie ponownego wykorzystania wody.
- **NADAJĄCE SIĘ DO RECYKLINGU TWORZYWA SZTUCZNE JAKO ZASÓB** – inteligentne projektowanie i odpowiednie sortowanie mogą zwiększyć poziom recyklingu tworzyw sztucznych oraz pomóc uniknąć składowania, spalania oraz wykorzystywania materiałów pierwotnych. Komisja opracuje strategię dotyczącą kwestii, takich jak możliwość recyklingu, biodegradacja i obecność substancji niebezpiecznych w niektórych tworzywach sztucznych i odpadach morskich.

- **STOSOWANIE CHEMIKALIÓW W ZGODZIE Z MODELEM OPARTYM NA OBIEGU ZAMKNIĘTYM** – aby poprawić bezpieczeństwo, ułatwić recykling, zwiększyć wykorzystanie surowców wtórnych oraz podnieść zaufanie do nich, Komisja będzie promować cykle materiałowe wykorzystujące budzące obawy chemikalia w mniejszej ilości i przy ich lepszej identyfikowalności. Komisja zbada również, w jaki sposób można poprawić współdziałanie przepisów dotyczących chemikaliów, produktów i odpadów, oraz przedstawi wnioski dotyczące usprawnienia identyfikowalności budzących obawy chemikaliów w produktach.
- **HANDEL TRANSGRANICZNY** – aby ułatwić transgraniczny obieg surowców wtórnych, Komisja uprości formalności wymagane w sytuacjach transgranicznych poprzez wykorzystanie elektronicznej wymiany danych. Komisja będzie również wspierać unijne badania nad przepływem surowców za pośrednictwem specjalnego systemu informacyjnego poświęconego surowcom.

Kto na tym skorzysta?

Jasne przepisy, wspólne normy i wsparcie dla szerszego wykorzystania surowców wtórnych zapewnią bezpieczne i zrównoważone dostawy surowców dla przemysłu. To z kolei pomaga w tworzeniu nowych miejsc pracy, wspiera innowacje i zwiększa konkurencyjność. Przepisy w zakresie lepszego gospodarowania odpadami pozwolą na zmniejszenie opłat za składowanie. Inteligentniejsze wykorzystanie zasobów ułatwi również ochronę środowiska naturalnego z myślą o obecnych i przyszłych pokoleniach oraz stworzy synergie w sektorach, które są najbardziej od tego zależne, tj. turystyce, rolnictwie i produkcji żywności.